

Vindkraft i Ånge kommun

Tillägg till översiktsplan

Bilaga 3: Miljökonsekvensbeskrivning

Vindkraft i Ånge kommun består av följande dokument

Plan

Bilaga 1: Planeringsförutsättningar och analys

Bilaga 2: Områdesbeskrivningar

Bilaga 3: Miljökonsekvensbeskrivning

Om dokumentet...

Vindkraft i Ånge kommun är ett tillägg till kommunens översiktsplan. Tillägget består av fyra dokument, ett huvuddokument där planen redovisas samt tre stycken bilagor. I bilaga 1 redovisas planeringsförutsättningarna och analysen av lämpliga områden. I bilaga 2 presenteras de föreslagna områdena. I bilaga 3 presenteras en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av planen.

Vindkraft i Ånge kommun har tagits fram av Enetjärn Natur AB på uppdrag av Ånge kommun.

Ånge kommuns representanter i arbetet har varit Karin Wennberg, Stefan Wallsten, Bertil Holm och Magnus Åstrand.

Utredande konsulter från Enetjärn Natur AB har varit Tobias Sahlman och Karolina Adolphson. Anders Enetjärn har kvalitetsgranskat arbetet.

Innehåll

1. Inledning	4
2. Avgränsning	4
3. Alternativ till planförslaget.....	5
3.1. Nollalternativ	5
3.2. Alternativa lokaliseringar	5
4. Bedömning av konsekvenser	5
4.1. Landskapsbild	5
4.2. Naturmiljö	6
4.3. Kulturmiljö	6
4.4. Hälsa och säkerhet	6
4.5. Turism, friluftsliv och annan rekreation	6
4.6. Jord- och skogsbruk samt rennäring	6
5. Miljömål	7
6. Uppföljning.....	9

1. Inledning

Här beskrivs syftet med miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöbalken innehåller krav som innebär att kommunala översiktsplaner ska miljöbedömas. Syftet är att identifiera och beskriva översiktsplanens möjliga betydande påverkan på miljö, hälsa och säkerhet. Resultatet av miljöbedömningen beskrivs i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

En MKB fungerar som ett stöd i processen att anta en översiktsplan. Den betydande miljöpåverkan som identifieras i MKB:n bör följas upp och redovisas i den aktualitetsprövning som ska ske av översiktsplanen varje mandatperiod. Sista avsnittet i denna MKB beskriver vilka parametrar som kan ingå i en sådan uppföljning.

2. Avgränsning

I det här kapitlet anges vilken typ av miljöpåverkan som MKB:n ska beskriva.

En MKB ska enbart behandla den betydande miljöpåverkan som planen bedöms medföra. MKB:n för *Vindkraft i Ånge kommun* avgränsas till att behandla påverkan på följande områden:

- Landskapsbild
- Naturmiljö
- Kulturmiljö
- Hälsa och säkerhet
- Turism, friluftsliv och annan rekreation
- Jord- och skogsbruk samt rennäring

Tabell 1. Bedömningsgrunder för konsekvenser av vindkraftsetableringar.

Stora negativa konsekvenser	Måttliga negativa konsekvenser	Små negativa konsekvenser	Obetydliga konsekvenser	Positiva konsekvenser
Betydande eller begränsad påverkan på nationella värden, eller betydande påverkan på värden av regionalt intresse	Liten påverkan på värden av riksintresse eller begränsad påverkan på värden av regionalt intresse	Liten påverkan på värden av lokalt/regionalt intresse	Marginell påverkan på värden av lokalt/regionalt intresse	Förbättrade förutsättningar för värden av lokalt, regionalt eller nationellt intresse.

3. Alternativ till planförslaget

En MKB för en översiktsplan ska omfatta bedömning av alternativ till den föreslagna översiktsplanen. I det här kapitlet beskrivs vilka alternativ som är aktuella.

En MKB ska normalt innehålla ett nollalternativ samt ett eller flera alternativ till planförslaget. Omfattningen av alternativen ska utformas utgående från planens syfte och geografiska räckvidd.

3.1. Nollalternativ

Projektering för vindkraft pågår redan i Ånge kommun. I det här sammanhanget innebär därför nollalternativet att ingen kommunal översiktsplanering genomförs för vindkraftsetableringar i kommunen. I stället prövas varje förslag om etablering av vindkraft individuellt, utan att ta uttalad hänsyn till kommunens helhetssyn för markanvändningen.

Risken vid avsaknad av kommunal översiktsplanering på vindkraftsområdet är att utbyggnaden blir svår att förutse. Man riskerar att etableringar sker spritt inom kommunen vilket bl.a. kan leda till en splittrad landskapsbild. Över längre tid kan man också riskera att utbyggnadstakten för vindkraft inom kommunen minskar p.g.a. att det kan ta längre tid att behandla ansökningar för vindkraftsetableringar.

3.2. Alternativa lokaliseringar

I planförslaget föreslås 15 geografiskt avgränsade områden för en utbyggnad av vindkraft. Förutsättningarna för urvalet beskrivs i bilaga 2 som redovisar planeringsförutsättningar och analys. Under arbetet med planförslaget har vissa ur vindsynpunkt lämpliga områden förminskats eller valts bort p.g.a. motstående intressen som redovisas i bilaga 2. I beskrivningarna av de rekommenderade områdena (bilaga 3) redovisas ytterligare faktorer som bör beaktas vid vindkraftsetableringar inom respektive område.

Det bedöms inte vara motiverat att ange alternativ till de rekommenderade områdena och konsekvensbedöma dessa alternativ i översiktplanarbetet.

4. Bedömning av konsekvenser

I det här kapitlet görs en bedömning av vindkraftsplanens miljökonsekvenser.

Föreliggande MKB redovisar konsekvenserna av en utbyggnad av vindkraften inom de 16 områden som föreslås i planförslaget. Konsekvensbeskrivningen utgår från att samtliga områden används för vindkraft och att anpassningar sker till allmänna intressen enligt de riktlinjer som anges i planförslaget. Graden av konsekvenser beskrivs enligt följande indelning (se även tabell 1):

- Stora negativa konsekvenser
- Måttliga negativa konsekvenser
- Små negativa konsekvenser
- Obetydliga konsekvenser
- Positiva konsekvenser

Inför varje etablering måste ytterligare bedömningar av miljökonsekvenser göras när vindkraftverkens placeringar och utformning är kända.

4.1. Landskapsbild

Planförslaget anger att Ljungans dalgång och Holmsjöbygden endast kan komma ifråga för etableringar av enstaka verk. Därmed undantas de områden där stora etableringar skulle påverka landskapsbilden för många människor i deras vardag.

De rekommenderade områdena ligger i den kuperade skogsbygden. Graden av påverkan på landskapsbilden kommer att variera mellan olika områden. Etableringar i de flesta av de rekommenderade områdena bedöms leda till *små negativa konsekvenser* för landskapsbilden.

Vindkraftsetableringar i några av de rekommenderade områdena riskerar att hamna i blickfånget från viktigare utsiktspunkter, bl.a. besöksmålet Flataklocken. I sådana områden kan en etablering leda till *måttliga negativa konsekvenser* för landskapsbilden. I planförslaget anges att beslut om lokalisering ska föregås av att projektören noggrant analyserar påverkan på utblickar och upplevelser.

4.2. Naturmiljö

Inga rekommenderade områden överlappar med naturreservat eller Natura 2000-områden, men några ligger i nära anslutning till sådana områden. Det kan också finnas lokalt värdefulla områden inom de rekommenderade områden. Planförslaget anger att vindkraftsetableringar ska anpassas för att bevara såväl lokala (t.ex. nyckelbiotoper, våtmarker som inte är av klass 1 eller 2 i våtmarksinventeringen) som regionala och nationella naturvärden (t.ex. naturreservat och våtmarker av klass 1 och 2 i våtmarksinventeringen). En etablering av vindkraft i enlighet med planförslaget bedöms få *små negativa konsekvenser* för naturmiljön.

4.3. Kulturmiljö

Planförslaget anger att vindkraftsetableringar inte ska ske i Ljungans dalgång och Holmsjöbygden. Dessa områden är av riksintresse för kulturmiljövården.

I de rekommenderade områdena kan det förekomma fornminnen eller fornlämningar. Planförslaget anger att lokalisering av vindkraftverk samt väg- och eldragning ska ta hänsyn till förekommande fornminnen. Planförslaget bedöms få *obetydliga konsekvenser* för kulturmiljöerna.

4.4. Hälsa och säkerhet

I planförslaget anges riktlinjer för minsta avstånd mellan vindkraftverk och bostadsbebyggelse. I förslaget betonas också att detta avstånd ska ökas vid enskilda vindkraftsetableringar om gränsvärden för buller och skuggor kan komma att överskridas.

Planförslaget anger riktlinjer för avstånd mellan vindkraftverk och allmän väg eller järnväg. Riktlinjerna anger också att varningsskyltar för iskast ska finnas i områden där allmänheten kan förväntas vistas ofta.

Bedömningen är att planförslaget får *obetydliga konsekvenser* för hälsa och säkerhet.

4.5. Turism, friluftsliv och annan rekreation

Inget av de föreslagna områdena ligger i nära anslutning till det riksintresseområde för friluftsliv som finns i kommunen (Haverö strömmar), eller naturreservatet Helvetesbrännan som kan utgöra

ett besöksmål för friluftsliv. Ett av de föreslagna områdena, Tvåtjärnberget, ligger ca 1 km från naturreservatet Jämtgavelns gräns, vilket *kan* innebära att vindkraftverk kan synas eller höras från naturreservatet.

Lokalt inom områden med vindkraftsetableringar kan möjligheterna till jakt begränsas något, i övrigt påverkas inte möjligheterna till användning av områden med vindkraftsetablering utom vid vissa väderförhållanden då det kan finnas risk för isbildning. Bedömningen är att en utbyggnad enligt planen lokalt kan få *små negativa konsekvenser*.

4.6. Jord- och skogsbruk samt rennäring

Vid vindkraftsetableringar tas en viss markyta i anspråk för fundament och vägar. Det innebär ett visst arealbortfall för skogsbruket. Arealbortfallet kan kompenseras av att arrendeavtal upprättas mellan markägaren och vindkraftsprojektören. Etableringar enligt planen bedöms få *obetydliga konsekvenser* för jord- och skogsbruket.

De rekommenderade områdena överlappar inte med några områden som utpekats som riksintressanta för rennäringen. En stor del av Ånge kommuns yta utgörs av vinterbetesmarker. Okänsligt gjorda lokaliseringar i vinterbetesmarker kan leda till merarbete för berörda samebyar. Planförslaget anger att synpunkter från berörda samebyar ska beaktas på ett tidigt stadium i lokaleiseringsprocessen. Vid utformning av vindkraftsetableringar i samråd med berörda samebyar bedöms att planen kan medföra *små negativa konsekvenser* för rennäringen.

5. Miljömål

Här redovisas hur vindkraftsplanen kan bidra till uppfyllandet av de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen.

Den nationella miljöpolitiken går ut på att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Därför har riksdagen fastslagit 16 nationella miljö kvalitetsmål.

De 16 nationella miljö kvalitetsmålen ska leda vägen för vår strävan att åstadkomma en hållbar samhällsutveckling och miljö kvalitetsmålen är riktmärken för allt svenskt miljöarbete, oavsett var och av vem det bedrivs.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har pekat ut fyra av de nationella miljö kvalitetsmålen som regionala profilfrågor och angett ytterligare ett regionalt miljö kvalitetsmål (geologisk mångfald) utöver de nationella.

Vindkraft i Ånge kommun bedöms bidra till att uppfylla sju av de 16 miljö kvalitetsmålen. I tabell 2 redovisas bedömningen av hur planförslaget påverkar möjligheten att nå måluppfyllelse för vart och ett av de 16 miljö kvalitetsmålen.

Av de regionalt profilerade målen bedöms *Vindkraft i Ånge kommun* bidra till uppfyllandet av tre stycken, nämligen *begränsad klimatpåverkan, levande sjöar och vattendrag* samt *giftfri miljö*.

Tabell 2. Analys av hur Vindkraft i Ånge kommun påverkar uppfyllandet av de 16 nationella miljökvalitetsmålen.

Miljömål	Måluppfyllelse	Analys
1 Begränsad klimatpåverkan*	Bidrar till måluppfyllelse	Vindkraftutbyggnad enligt planen kommer att medföra minskade utsläpp av koldioxid och växthusgaser då behovet att använda fossila bränslen för energiproduktion minskar
2 Frisk luft	Bidrar till måluppfyllelse	Se Begränsad klimatpåverkan ovan.
3 Bara naturlig försurning	Bidrar till måluppfyllelse	Planen underlättar vindkraftsetableringar och kommer att medföra minskade utsläpp av försurande föreningar som svaveldioxid och kvävedioxid då behovet att använda fossila bränslen för energiproduktion minskar.
4 Giftfri miljö*	Bidrar till måluppfyllelse	Planen underlättar vindkraftsetableringar och bidrar till minskade utsläpp av sådana giftiga ämnen som exponeras vid annan energiproduktion, bl.a. i samband med kolkondens- och kärnkraft
5 Skyddande ozonskikt	Ej relevant	Vindkraftutbyggnad enligt planen påverkar inte förutsättningar för måluppfyllelse
6 Säker strålmiljö	Bidrar till måluppfyllelse	En storskalig nationell utbyggnad av vindkraften innebär att behovet att använda kärnkraft för energiproduktion reduceras
7 Ingen övergödning	Bidrar till måluppfyllelse	Planen underlättar vindkraftsetableringar och medför att behovet att använda fossila bränslen för energiproduktion minskar vilket innebär minskade utsläpp av kväveoxider och andra näringsämnen som orsakar övergödning
8 Levande sjöar och vattendrag*	Bidrar till måluppfyllelse	Hänsyn enligt planens riktlinjer innebär att värdefulla sötvattenmiljöer inte tar skada. Utbyggnaden av vindkraften innebär också att det är möjligt att klara ökade energibehov utan ytterligare utbyggnad av vattenkraften
9 Grundvatten av god kvalitet	Förhindrar inte måluppfyllelse	Lokalisering i rekommenderade områden innebär att värdefulla grundvattenförekomster inte tar skada.
10 Hav i balans samt levande kust och skärgård	Ej relevant	Vindkraftutbyggnad enligt planen påverkar inte förutsättningar för måluppfyllelse
11 Myllrande våtmarker	Förhindrar inte måluppfyllelse	Riktlinjer i planen anger att lokalisering och utformning ska göras så att värdefulla våtmarksmiljöer inte tar skada
12 Levande skogar	Förhindrar inte måluppfyllelse	Riktlinjer i planen anger att lokalisering och utformning ska göras så att värdefulla skogliga naturmiljöer som kan komma i fråga för naturskydd inte tar skada
13 Ett rikt odlingslandskap	Ej relevant	Vindkraftutbyggnad enligt planen påverkar inte förutsättningar för måluppfyllelse
14 Storslagen fjällmiljö	Ej relevant	Vindkraftutbyggnad enligt planen påverkar inte förutsättningar för måluppfyllelse
15 God bebyggd miljö*	Förhindrar inte måluppfyllelse	Lokalisering och utformning kan göras så att en god hus hållning med mark och vatten inte motverkas. Anläggningen kommer att bidra till uppfyllelse av delmålet om minskat beroende av fossila bränslen för energianvändning
16 Ett rikt djur- och växtliv	Förhindrar inte måluppfyllelse	Riktlinjer i planen anger att lokalisering och utformning ska göras så att naturmiljöer och skyddsvärda arter inte tar skada

* Detta miljökvalitetsmål har angetts som regionalt profilerat mål av länsstyrelsen i Västernorrlands län.

6. Uppföljning

Här beskrivs hur uppföljning av miljöpåverkan ska ske i arbetet med vindkraftsplanen.

Enligt miljöbalken ska den betydande miljöpåverkan som genomförandet av en översiktsplan leder till följas upp och redovisas. Den faktiska miljöpåverkan kommer att variera mellan olika vindkraftsetableringar. Här föreslås några generella parametrar som bör redovisas inför varje aktualitetsprövning av vindkraftsplanen.

- Antal ansökningar eller anmälningar för vindkraftsetableringar som inkommit varje år sedan planen antogs.
- Om ovanstående etableringar har krävt miljötillstånd och / eller bygglov/detaljplan.
- Hur många av ovanstående ansökningar / anmälningar som godkänts.
- Antal uppförda vindkraftverk inom kommunen och den samlade energiproduktionen från dessa verk.
- Klagomål eller olägenheter p.g.a. vindkraftsetableringar som har inkommit eller konstaterats sedan den senaste aktualitetsprövningen.

enetjärn natur ab

**Kungsgatan 53, 903 26 Umeå
090-710950**

www.enetjarnnatur.se